

STATSMINISTERENS TAKK-FOR-MATEN TALE PÅ LO-KONGRESSEN 12.5.93

Kjære kongressdeltakere.

Kinas tidligere leder, Mao Zedong, fikk en gang besøk av den britiske utenriksministeren Sir Alec Douglas-Home i Peking. Home sa da til Mao:

-Formann Mao, vi er begge store statsmenn med mye internasjonal erfaring. Når jeg ser tilbake, undrer jeg ofte på hvordan situasjonen ville ha vært om ting hadde skjedd annerledes. For eksempel lurer jeg på hva som ville ha hendt om det var Krustsjov som hadde blitt myrdet og ikke Kennedy.

Mao lyttet og tenkte en stund slik han hadde for vane, og så sa han rolig:

-Jeg tror nok ikke Onassis ville ha giftet seg med Krustsjovs enke.

Ja, slik kan resonnementene bli når man henfaller til mimring over fortiden. Selv om vi bør være oss historien bevisst, er det mer fruktbart å tenke framover. Å forme det framtidige samfunn er vår oppgave, og det er også oppgaven dere nå er midt oppe i på denne LO-kongressen.

"Slå ring om velferden" betyr ikke bare at dere vil forsvare de velferdsgodene vi allerede har skapt, men at dere har sterke ambisjoner om å bidra til å bygge velferdssamfunnet videre ut.

Den politiske og faglige arbeiderbevegelsens store styrke har ligget nettopp i evnen til å se framover, til å møte nye tiders utfordringer med nye løsninger - kort sagt: Det dreier seg om å gå foran og vise vei. Og veien videre, nå som før,- den må vi

stake ut og bygge i fellesskap. Det er det felles ansvar for en fagbevegelse og et parti som har samme mål og verdigrunnlag.

Jeg tror vi skal tenke litt over hvor viktig det er i vår tid å stå sammen og å ta ansvar for utviklingen. Vi ser så alt for mange tendenser til ansvarsfraskrivelse. Stig Malm var inne på det i sitt innlegg i går. Når en lokal fagforeningsleder møter kritikk, legger han ofte skylden på forbundsledelsen. Og forbundsledelsen skyver ansvaret videre til LO-ledelsen.

Det kan synes enkelt i øyeblikket så lenge man har noen over seg i hierarkiet som man kan skyte seg under og skylde på. Men for samfunnet går det riktig ille når mange nok skyver ansvaret fra seg.

Det vi ser for lite av og som vi nå trenger mer av er evnen til medansvar,- til å ta ansvar i fellesskap. Det er vår fremste utfordring i dag, å gå sammen om å forme framtida. Det innebærer også vilje og evne til å ta ansvaret for en helhet. Det er mange som stiller opp og tar ansvar sektorvis i samfunnet vårt,- for de ansatte på en arbeidsplass, for en yrkesgruppe, en bedrift, en institusjon, en kommune, eller et fylke.

Men det er ikke nok. Det er bare når man setter sin egen sektor og interessesfære inn i en samfunnsmessig helhet at man virkelig kan ta samfunnsansvar. Det er det vi må få til mer av om vi virkelig skal greie å styre samfunnet i den retning vi ønsker.

Et av de fremste kjennetegn ved Landsorganisasjonen har nettopp vært denne evnen til også å se ut over gruppeinteressene. Det har ikke bare vært kamp for høyere lønn, kortere arbeidstid og større innflytelse for de ansatte på arbeidsplassene. LO har engasjert seg på alle samfunnets områder og tatt et ansvar for

alle sidene av velferdsstatens utvikling. Det sterke internasjonale engasjementet vitner kanskje aller klarest om den sterke solidaritet med de svake som fagbevegelsen alltid har vært tuftet på.

Jeg har tro på at dette vil være et av LO's klareste kjennetegn også i årene som kommer; Solidariteten og viljen til medansvar. Da vil også LO evne å sette sitt sterke preg på vår samfunnsutvikling, slik det har vært gjennom hele dette århundre.

Om vi ikke står sammen og tar ansvar i fellesskap, kan det gå som i denne historien fra Den andre verdenskrigen:

En gang under krigen skulle Churchill, Stalin og Hitler få oppfylt hvert sitt ønske - men bare ett. Hitler var først ute med å ønske livet av alle russere. Stalin ble sint og svarte med å ønske det samme for alle tyskere. Så ble det Churchills tur:

-Hvis disse to herrene får det slik de vil, ønsker jeg meg en stor sigar.

En berømt fransk matkunstner sa en gang: "Si meg ha du spiser, så skal jeg si deg hva du er." Jeg vet ikke hvordan han ville ha karakterisert oss som sitter her i kveld etter dette måltidet.

Han burde nok ha omskrevet det kjente ordtaket: "Si meg hvem du omgås, så skal jeg si deg hvem du er." Det er nok et vesentlig bedre utgangspunkt for å karakterisere mennesker. Jeg er i hvert fall glad for å kunne være sammen med dere her i kveld, og for det inspirerende samvær vi har opplevd sammen i de siste par dagene.

Takk for maten - og lykke til videre på denne LO-kongressen.